

Un cop de mà

El comentari lèxic

Verbs acabats incorrectament en *-itzar*

Els verbs *matisar* i *improvisar* es formen a partir de les paraules *matís* i *improvís*; són de la primera conjugació i només afegeixen la terminació *-ar* a les paraules d'origen.

Sovint, per analogia amb altres verbs que es formen amb el sufix *-itzar*, com *organitzar*, *formalitzar*, etc., se senten les formes incorrectes *matitzar* i *improvitzar*.

Cal recordar, però, que les formes correctes són *matisar* i *improvisar*, i que es pronuncien amb essa sonora. Els derivats d'aquests dos verbs també s'escriuen amb *s*: *improvisació* i *matisació*.

Hi ha altres verbs que també se solen formar incorrectament amb el sufix *-itzar*:

×*garantitzar*
✓*garantir*

×*atemoritzar*
✓*atemorir*

×*aterritzar*
✓*aterrar*

Núm. 45

Gener
2015

El desvetllamots

Llevar-se

Actualment no és gens estrany escoltar algú que digui: “Avui m’he aixecat molt d’hora”. El verb *aixecar-se* hi està ben aplicat, però té un sentit més ampli del que és necessari per indicar aquesta acció. Ens aixequem del llit, sí, però també de les cadires, dels sofàs i de terra. En canvi, hi ha un verb genuí que només s'aplica a aixecar-se del llit: *llevar-se*. Per tant, sempre que puguem, *llevem-nos* ben d’hora.

Etimologies

Sara

El nom del pastís fet amb pa de pessic i crema de mantega, recobert amb trossets d’ametlles torrades, la *sara*, prové del nom de l’actriu francesa Sarah Bernhardt. Aquest era el seu pastís predilecte.

Clica aquí!

“Aquesta nit la truja ha garrinat. Han nascut una dotzena de garrins, que viuran amb la mare, a la mateixa cort, durant unes setmanes. D’aquí a dos mesos el criador els desmamarà i a partir d’aquest moment podran menjar farina, pinso, gra, i també glans, garrofes i restes orgàniques, que els abocaran a l’obi (o menjadora) a través de la tremuja.” Si vols saber-ne més, sobre el lèxic relacionat amb el porc, clica [aquí!](#) Hi trobaràs *Del porc, fins la cua és bona. Lèxic del porc i l'embotit*.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt de sintaxi

Al respecte

L'expressió *al respecte* com a sinònima de *respecte a això*, *sobre això*, *pel que fa a això* no és correcta en català:

×No hi ha res a dir **al respecte**.

✓No hi ha res a dir **respecte a això** (o **respecte d'això**, o **pel que fa a això**, o **sobre això**).

De vegades, podem evitar l'estructura incorrecta *al respecte* fent servir el pronom feble *hi*: *Ja n'hem parlat molt, d'aquest tema. Personalment, no hi tinc res a dir*. En lloc de: *Personalment, no tinc res a dir al respecte*.

A més d'aquestes alternatives que acabem de veure, cal tenir en compte que de vegades la solució més adequada és suprimir l'expressió *al respecte*:

×La qüestió dels pressupostos està igual que la setmana passada, no hi ha cap novetat **al respecte**.

✓La qüestió dels pressupostos està igual que la setmana passada, no hi ha cap novetat.

Cal no confondre la locució incorrecta *al respecte* que acabem de veure amb el substantiu *respecte* precedit de la contracció de la preposició *a* amb l'article *el*: *No li faltis al respecte*.

Que diu que què?

Captura de pantalla

L'acció d'obtenir la informació continguda a la pantalla de l'ordinador en un moment determinat, ja sigui amb l'objectiu d'imprimir-la o bé d'utilitzar-la posteriorment, s'anomena *captura de pantalla*. Per tant, hem d'intentar evitar la forma argòtica castellana *pantallazo*.

Dóna-hi un cop d'ull

En cadascuna d'aquestes frases s'hi amaga un error. El sabries trobar?

×He quedat amb els meus cosins a les 20,30 h davant del pavelló.

×Les monitores del menjador sempre premiaven als nens que s'ho menjaven tot.

Si no ho tens clar, pots consultar el [número 1](#) d'Un cop de mà.

Les solucions les podràs trobar en el proper número.

Núm. 45

Gener
2015

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Generalitat
de Catalunya
Departament
de Cultura

Saps com i on millorar el teu català?

T'ofereim tots els nivells

A classe o des de casa

consulta el web cpnl.cat

CNL del Vallès Oriental